

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ W OSSOWIE W ROKU SZKOLNYM 2017/2018,

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę- Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 r. poz. 60)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 r. poz. 59)
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 2016 r. poz. 1379 ze zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Poz. 977, 2014 r. poz. 803 oraz 2016 r. poz. 895)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 r. Poz. 356)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. 2017 r. poz. 703)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2017 r. poz. 1534)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U. 2017 r. poz. 1569)
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 r. poz. 1249)

10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. 2014 r. poz. 1170 ze zm.)
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. 2017 r. poz. 649)

WSTĘP DO SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

SZKOŁY PODSTAWOWEJ W OSSOWIE W ROKU SZKOLNYM 2017/2018,

czyli jak pracować z uczniem, żeby dobrze i bezpiecznie czuł się w szkole i był akceptowany w grupie oraz w jaki sposób wspomagać młodych ludzi w budowaniu własnej – lecz właściwej – hierarchii wartości.

Szkoła Podstawowa w Ossowie realizuje zadania dydaktyczne i wychowawcze wspierające wszechstronny rozwój ucznia, wyposaża w niezbędną wiedzę, zachęca do rozwoju intelektualnego oraz rozwija postawy, zachowania i normy cenione w społeczeństwie. W realizowanym procesie dydaktyczno – wychowawczym szkoła podejmuje działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości właśnie skłaniają młodego człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów lub decyzji i umożliwiają mu krytyczny odbiór rzeczywistości, budują odporność na zjawiska ryzyka oraz wspierają dziecko w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

W roku szkolnym 2017/2018 działalność edukacyjna szkoły określona jest przez: szkolny zestaw programów nauczania i program wychowawczo-profilaktyczny. Realizując zadania, szkoła wspiera ucznia w zdobywaniu wiedzy i umiejętności niezbędnych do budowania dojrzałej osobowości i pełnowartościowym uczestnictwie w życiu społecznym oraz zdolności bezpiecznego funkcjonowania w świecie niosącym coraz więcej zagrożeń. W programach wychowawczym i profilaktycznym szkoły został zawarty system działań podejmowanych celowo i realizowanych podczas zajęć organizowanych przez szkołę, zgodnie z normami i wartościami ujętymi w dokumentach stanowiących podstawę prawną funkcjonowania szkoły. Programy będą realizowane przez wszystkich nauczycieli, pracowników administracji i obsługi, przy stałej, bezpośredniej współpracy z rodzicami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły.

Program jest zapisem uwzględniającym nową podstawę programową dla oddziału przedszkolnego, klas I,IV,VII i starą podstawę dla pozostałych klas szkoły podstawowej oraz II i III klasy gimnazjum. Jest dokumentem otwartym, tzn. uwzględniającym zmienność sytuacji wychowawczych.

CELE OGÓLNE PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO:

1. Rozwijanie u uczniów prawidłowych zachowań i postaw oraz szacunku, akceptacji dla siebie i innych.
2. Wdrażanie uczniów do przestrzegania norm i wartości dobrego wychowania ogólnie przyjętych i akceptowanych przez nasze społeczeństwo.
3. Kształtowanie tolerancji, prawidłowych relacji i kontaktów interpersonalnych.
4. Eliminowanie zachowań agresywnych i przemocy rówieśniczej.
5. Pogłębianie świadomości na temat radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, problemowymi w szkole i poza nią.
6. Kształtowanie postawy patriotycznej, ofiarności, altruizmu, solidarności i poczucia wspólnoty rodzinnej, lokalnej oraz tożsamości narodowej.
7. Pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce, i wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu ich umiejętności i kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość.
8. Utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych – w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych.

9. Kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wyrabianie nawyków higienicznych, uczenie zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się oraz uświadomienie korzyści płynących z aktywności fizycznej i wdrażania profilaktyki.

10. Budzenie wrażliwości na piękno przyrody, dbałość o najbliższe otoczenie i środowisko naturalne.

Działania wychowawczo-profilaktyczne będą kierowane do uczniów równoległe z ich kształceniem – przekazywaniem wiedzy, m. in. podczas zajęć z wychowawcą klasy oraz realizacji treści wielu przedmiotów, takich jak np.:

wychowanie przedszkolne;

edukacja wczesnoszkolna;

przyroda;

biologia;

wychowanie fizyczne;

edukacja dla bezpieczeństwa;

technika;

informatyka;

wiedza o społeczeństwie;

etyka;

wychowanie do życia w rodzinie;

Zagadnienia zawarte w Programie wychowawczo - profilaktycznym będą realizowane na wszystkich zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz innych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych w następujących formach:

- godziny z wychowawcą (realizacja planu pracy wychowawcy),
- pogadanki tematyczne,
- indywidualne rozmowy z uczniem, rodzicem (według potrzeb),
- współpraca z PPP, pielęgniarką szkolną i innymi instytucjami , z którymi współpracuje szkoła
- wycieczki klasowe,
- zajęcia pozalekcyjne,
- stworzenie możliwości działania SU oraz innych organizacji młodzieżowych mających prawo działania na terenie szkoły,
- podtrzymywanie i rozwijanie dobrych tradycji Szkoły (czczenie rocznic narodowych i świąt, opieka nad miejscami pamięci, współpraca z absolwentami, spotkania z ciekawymi ludźmi).

W efekcie dążymy do tego, aby absolwent naszej szkoły:

- odróżniał dobro od zła,
- szanował godność człowieka,
- potrafił samodzielnie i pozytywnie kreować swoją przyszłość,

- sprostał wyzwaniom dorosłego życia,
- odrzucił przemoc i agresję,
- umiał dbać o zdrowie własne i innych,
- potrafił racjonalnie i w wartościowy sposób wykorzystywać swój czas wolny,
- żył w zgodzie z przyrodą i środowiskiem naturalnym,
- dysponował wiedzą i cennymi umiejętnościami, które umożliwią mu podjęcie nauki na wyższym etapie edukacyjnym,
- posiadał umiejętność pracy zespołowej oraz odznaczał się kreatywnością, przedsiębiorczością i odpowiedzialnością,
- potrafił korzystać z dóbr kultury swojego regionu, Polski i Europy,
- uczestniczył w życiu kulturalnym,
- akceptował odmienność innych.

PRZESŁANKI DO OPRACOWANIA PROGRAMU

1. Mocne i słabe strony szkoły w aspekcie występowania czynników chroniących oraz czynników ryzyka.

Program wychowawczo - profilaktyczny Szkoły został opracowany na podstawie dotychczasowych doświadczeń, głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku, po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli na podstawie wyników i wniosków z przeprowadzonej diagnozy, na podstawie analizy programu wychowania, programu profilaktyki, raportu ewaluacji wewnętrznej, dzienników klasowych, dzienników pedagoga, sprawozdań wychowawców klas i protokołów posiedzeń Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców oraz obserwacji. Program zakłada realizację wymienionych celów poprzez szczegółowe zadania wychowawcze, skonstruowane i dobrane

odpowiednio dla danego etapu nauczania, wieku, możliwości i potrzeb ucznia. Podejmowane działania mają na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego wychowanka Szkoły. Na podstawie wyżej wymienionych działań ustalono mocne i słabe strony szkoły w Ossowie wpływające na jakość edukacji w placówce.

Mocne strony szkoły to:

- dobra baza lokalowa budynku
- warunki na terenie szkolnym dostosowane do bezpiecznych zabaw i zajęć terenowych
- monitoring w szkole
- niewielka placówkach
- niezbyt liczne klasy
- do szkoły uczęszczają kolejne dzieci z rodziny
- do szkoły uczęszczają w większości dzieci z najbliższej okolicy
- cykliczny udział szkoły w akcjach promujących zdrowy tryb życia m.in. „Pij mleko”, „Owoce w szkole” i „Trzymaj formę”.
- wieloletni udział szkoły w pracy na rzecz innych, w tym wolontariacie szkolnym i pozaszkolnym

Powodują one, że w szkole zaistniały warunki, dzięki którym w środowisku szkolnym można zaobserwować następujące czynniki chroniące:

- brak anonimowości uczniów
- znajomość środowiska z którego wywodzą się uczniowie i jego problemów
- znajomość środowiska rodzinnego większości uczniów
- ciągłość wychowawcza i znajomość całej kadry pedagogicznej przez uczniów
- możliwość wykorzystania otoczenia szkoły do aktywnego spędzania czasu przez uczniów podczas i po zajęciach lekcyjnych

- współpraca z rodzicami
- włączanie się uczniów w inicjatywy na rzecz szkoły i środowiska lokalnego, co buduje więzi społeczne oraz poczucie przynależności

Słabe strony szkoły to:

- słabe wyniki dydaktyczne
- klasy łączone
- niezdrowe nawyki żywieniowe
- niewielka liczba rodziców zaangażowanych w życie szkoły
- trudności w organizowaniu wycieczek i wyjazdów, wynikające z e zbyt małej liczby uczniów w poszczególnych oddziałach
- ograniczony dostęp do biblioteki szkolnej

Słabe strony szkoły związane z pojawianiem się następujących czynników ryzyka, z którymi musi się mierzyć szkoła:

- brak drugiego śniadania lub zastępowanie go słodyczami
- środowisko rodzinne, w którym brak motywacji do systematycznej nauki
- absencja na zajęciach i spóźnienia uczniów na lekcje oraz wynikające z tego zaległości edukacyjne
- brak ambicji intelektualnych i chęci do nauki
- szkoła przestaje być atrakcyjna dla dzieci i młodzieży
- niewłaściwe gospodarowanie czasem wolnym (komputer, telefon, brak zainteresowań).

2. Wnioski

Na podstawie analizy dostępnych danych ustalono najważniejsze problemy wychowawczo - profilaktyczne występujące obecnie w szkole oraz ich prawdopodobne przyczyny.

a) Słabe wyniki dydaktyczne

Przyczyny to:

- uczniowie po nieobecności nie uzupełniają materiału z lekcji
- częste nieprzygotowania do lekcji i brak systematyczności
- liczna grupa uczniów posiadających opinie lub orzeczenia
- wysoki procent uczniów cudzoziemskich
- mała motywacja do nauki wynikająca m.in. z braku odpowiedniego zaangażowania rodziców
- uczniowie nie korzystają z zajęć wspierających i rozwijających oferowanych w szkole
- lekcje w klasach łączonych

b) Niezdrowe nawyki żywieniowe

Przyczyny to:

- brak drugiego śniadania lub zastępowanie go niezdrowymi przekąskami i napojami
- przynoszenie niepełnowartościowych posiłków na drugie śniadanie
- mała świadomość rodziców

c) Zła organizacja czasu wolnego oraz nadmierne i niewłaściwe korzystanie z zasobów Internetu

Przyczyny to:

- niedostateczna wiedza na temat zagrożeń internetowych wśród uczniów
- nieodpowiedni nadzór rodzicielski
- ograniczone możliwości różnych form spędzania wolnego czasu i rozwijania swoich zdolności oraz zainteresowań na terenie miejscowości

3. Rekomendacje

W celu przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom wychowawczo - profilaktycznym występującym obecnie w szkole rekomendowane jest podjęcie następujących działań:

a) Słabe wyniki dydaktyczne

- Systematyczna kontrola przez nauczycieli przygotowania uczniów do lekcji.
- Informowanie (na bieżąco) wychowawców o spóźnieniach i nieobecnościach uczniów.
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych i zachęt do podejmowania wysiłku intelektualnego.
- Stosowanie na lekcjach metod aktywizujących, różnorodnych pomocy naukowych dostępnych w szkole, umożliwienie uczniom współdecydowania o formach pracy na lekcji.
- Promowanie czytelnictwa i korzystania z biblioteki szkolnej.
- Regularne informowanie rodziców o bieżącym funkcjonowaniu uczniów w szkole.

b) Niezdrowe nawyki żywieniowe

- Przekazanie rodzicom na zebraniach informacji o zdrowym odżywianiu dzieci i młodzieży.
- Organizowanie w klasach przerw śniadaniowych (w tym przygotowywanie posiłków).
- Zapoznanie (przypomnienie) zasad zdrowego odżywiania na podstawie piramidy żywieniowej.
- Gazetki promujące zdrowy styl życia.
- Udostępnianie na zabawy ruchowe uczniom klas I-III (pod opieką nauczyciela) sali gimnastycznej w czasie przerw międzylekcyjnych.
- Kontynuowanie udziału szkoły w programie „Warzywa i owoce oraz szklanka mleka”.

c) Nadmierne i niewłaściwe korzystanie z zasobów Internetu

- Realizacja tematów związanych z bezpieczeństwem w Internecie w trakcie zajęć edukacyjnych.
- Przekazanie rodzicom podczas zebrań i dni otwartych informacji o zagrożeniach związanych z bezpieczeństwem w Internecie.
- Egzekwowanie zakazu korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych w szkole zgodnie z procedurami obowiązującymi w szkole.

Podczas realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego należy położyć szczególny nacisk na wyżej wymienione rekomendacje.

4. Zadania programu

Pogram wychowawczo - profilaktyczny realizowany w szkole w Ossowie oparty jest na celach ogólnych, wynikających z przepisów prawa oświatowego, które określają zadania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki uczniów szkoły podstawowej (z oddziałami gimnazjum – klasa II i III) oraz oddziału przedszkolnego.

Po rozpoznaniu mocnych i słabych stron szkoły, a także na podstawie wynikających z nich wniosków i rekomendacji w roku szkolnym 2017/2018 szczególny nacisk w programie jest położony na realizację zadań nr 5, 8, 17, 19, 20 (podkreślone w tekście).

1. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele).
2. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
3. Kształtowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób.
4. Rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość.
5. Rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania.
6. Stworzenie uczniom warunków do nabywania wiedzy i umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod i technik wywodzących się z informatyki, w tym logicznego i algorytmicznego myślenia, programowania, posługiwania się aplikacjami komputerowymi, wyszukiwania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł.
7. Ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności.
8. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
9. Wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat.
10. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu kierunku i drogi dalszej edukacji.
11. Wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej.
12. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość.
13. Zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy.
14. Ukierunkowanie ucznia ku wartościom.
15. Przygotowanie ucznia do wykonywania obowiązków oraz wdrażania samorozwoju.
16. Zapewnienie bezpiecznych warunków oraz przyjaznej atmosfery do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia.
17. Nauczanie dostosowane do możliwości psychofizycznych oraz tempa ucznia osiągnięcia przez niego sukcesu wzmacnianie motywacji do nauki i radzenia sobie z wyzwaniami.
18. Wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury.
19. Przygotowywanie uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej.
20. Kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, a ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, a także stosowania profilaktyki.
21. Kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnienie wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju.
22. Motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwijanie zainteresowania ekologią.
23. Przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.
24. Integrowanie zespołu klasowego, w którym uczniowie, dzięki pracy w grupie, uczą się rozwiązywania problemów, aktywnego słuchania, skutecznego komunikowania się, a także wzmacniają poczucie własnej wartości.

5. Cele szczegółowe programu

Cele ogólne programu profilaktycznego są realizowane w oparciu o cele szczegółowe zawarte w dalszej części dokumentu. Ze względów praktycznych zostały one przedstawione w formie 3 części: wychowanie przedszkolne, klasy I-III i klasy IV- VIII. Wszystkie części tworzą całość, kontynuując i rozszerzając działania podejmowane we wcześniejszej edukacji uczniów. Pogrubioną czcionką zaznaczono w tekście te cele których realizacja jest priorytetowa w roku szkolnym 2017/2018.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE						
Obszar treści wychowawczo-profilaktycznych	Wymagania szczegółowe. Uczeń:	Sposób realizacji	Realizator	Termin	Dowód realizacji	
„Zdrowie- edukacja zdrowotna”	Zna podstawowe zasady dbałości o zdrowie: - komunikuje potrzebę ruchu, odpoczynku itp.; - wykonuje podstawowe ćwiczenia kształtujące nawyk utrzymania prawidłowej postawy ciała;	Podczas zajęć w oddziale przedszkolnym	Nauczyciel wych. przedszkolnego	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym	
"Relacje-kształtowanie postaw społecznych"	- przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem; - wyraża szacunek wobec innych osób i przestrzegając tych wartości, nawiązuje relacje rówieśnicze; -respektuje i tworzy zasady zabawy w grupie, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, podczas odpoczynku; - respektuje prawa i obowiązki swoje oraz innych osób, zwracając uwagę na ich indywidualne potrzeby;	Podczas zajęć w oddziale przedszkolnym	Nauczyciel wych. przedszkolnego.	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym	

	<ul style="list-style-type: none"> - obdarza uwagą inne dzieci i osoby dorosłe; - używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania, sytuacji wymagającej przeproszenia i przyjęcia konsekwencji swojego zachowania. <p>Przeżywa emocje w sposób umożliwiający mu adaptację w nowym otoczeniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia emocje i uczucia przyjemne i nieprzyjemne, ma świadomość, że odczuwają i przeżywają je wszyscy ludzie; - wczuwa się w emocje i uczucia osób z najbliższego otoczenia; - dostrzega, że zwierzęta posiadają zdolność odczuwania, przejawia w stosunku do nich życzliwość i troskę; - dostrzega emocjonalną wartość otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej. 	Podczas zajęć w oddziale przedszkolnym	Nauczyciel wychowania przedszkolnego	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
"Kultura- wartości, normy, wzory zachowań"	<p>Szanuje tradycję i kulturę własnego narodu, a także innych narodów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia nazwę swojego kraju i jego stolicy, rozpoznaje symbole narodowe (godło, flaga, hymn), nazywa wybrane symbole związane z regionami Polski ukryte - w podaniach, przysłowia, legendach, bajkach, orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej; - wykonuje lub rozpoznaje melodie, piosenki i pieśni ważne dla wszystkich dzieci w oddziale przedszkolnym, np. hymn narodowy, potrzebne do organizacji uroczystości; 	Podczas zajęć w oddziale przedszkolnym oraz podczas uroczystości szkolnych.	Nauczyciel wychowania przedszkolnego	Zgodnie z planem zajęć i wg kalendarza uroczystości szkolnych	Zapis w dzienniku klasowym

	<p>- wskazuje zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia. Wyraża własne emocje w różnych formach ekspresji:</p> <p>-wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą komunikatów werbalnych i pozawerbalnych: tańca, gestów, impresji plastycznych, technicznych, teatralnych;</p>				
"Bezpieczeństwo-profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)"	<p>Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych:</p> <p>- odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości; byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;</p>	Podczas zajęć w oddziale przedszkolnym	Nauczyciel wychowania przedszkolnego	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym

KLASY I-III					
Obszar treści wychowawczo-profilaktycznych	Wymagania szczegółowe. Uczeń:	Sposób realizacji	Realizator	Termin	Dowód realizacji
"Zdrowie- edukacja zdrowotna	<p>— dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;</p> <p>— ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka;</p> <p>— posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej;</p> <p>— posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i</p>	Podczas realizacji zajęć edukacji zintegrowanej	Nauczyciele nauczania zintegrowanego	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym, sprawozdania z planu wych-prof.

	<p>życia;</p> <ul style="list-style-type: none"> – reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; – wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; – przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; – ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet; – ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka; 				
"Relacje-kształtowanie postaw społecznych"	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; – respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; – przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; – współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; – dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; – dostrzega, że lepiej poznać siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; – odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; – ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób-rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; – szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; – uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, 	Podczas zajęć edukacji zintegrowanej	Nauczyciele nauczania zintegrowanego	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym, sprawozdania z planu wych-prof.

	<p>podejmując decyzję o działaniu;</p> <ul style="list-style-type: none"> — wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; — wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; — naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; — przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem; 				
"Kultura- wartości, normy, wzory zachowań"	<ul style="list-style-type: none"> — ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; — szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; — określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; — odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; — odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania; 	Podczas realizacji zajęć edukacji zintegrowanej, podczas uroczystości szkolnych, w których uczniowie będą brali udział	Nauczyciele nauczania zintegrowanego, nauczyciele: języka angielskiego, religii	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym, sprawozdania z planu wych-prof.

<p>"Bezpieczeństwo- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)"</p>	<ul style="list-style-type: none"> — wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; — rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; — stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; — ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; — stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; — rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet; 	<p>Podczas realizacji zajęć edukacji zintegrowanej</p>	<p>Nauczyciele nauczania zintegrowanego , nauczyciele: języka angielskiego, religii</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym, sprawozdania z planu wych-prof.</p>
---	---	--	---	-------------------------------	--

KLASY IV-VIII i ODDZIAŁY II i III GIMNAZJUM

Obszar treści wychowawczo-profilaktycznych	Wymagania szczegółowe. Uczeń:	Sposób realizacji	Realizator	Termin	Dowód realizacji
"Zdrowie- edukacja zdrowotna"	<p>Analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność aktywności fizycznej dla prawidłowej budowy i funkcjonowania układu ruchu; - uzasadnia konieczność stosowania diety zróżnicowanej i dostosowanej do potrzeb organizmu (wiek, płeć, stan zdrowia, aktywność fizyczna itp.), przedstawia i analizuje konsekwencje zdrowotne niewłaściwego odżywiania (otyłość, nadwaga, anoreksja, bulimia, cukrzyca). 	Podczas zajęć biologii, przyrody.	Nauczyciele: biologii i przyrody	Zgodnie z planem	Zapis w dzienniku klasowym
	<p>Doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się). 	Podczas zajęć przyrody,	Nauczyciel przyrody	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; - wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; 	Podczas zajęć edukacja dla bezp., wych. fiz., przyrody, biologii, godz. z wych.	Nauczyciel edukacji dla bezp., wych. fiz., przyrody, biologii, wychowawcy	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym

- odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu;
- omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu;
- dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie);
- wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych;
- ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia;
- ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);
- opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia;
- opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej;
- opisuje zasady zdrowego odżywiania;
- przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży;
- przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach;

<p>- omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;</p> <p>- wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ;</p> <p>- omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny;</p> <p>- wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni;</p> <p>- wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;</p>				
<p>W sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, w szczególności:</p> <p>- posługuje się technologią zgodnie z zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.</p>	Podczas zajęć informatycznych.	Nauczyciel informatyki, techniki	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
<p>Posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych umożliwiających realizację wymagań w zakresie żywienia (artykuły spożywcze, posiłki, lokale gastronomiczne) i zdrowia (samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie).</p>	Podczas zajęć j. francuskiego i j. angielskiego	nauczyciel j. francuskiego i j. angielskiego	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym

	Posługuje się podstawowym zasobem środków językowych umożliwiających realizację wymagań w zakresie żywienia, sportu i zdrowia .				
"Relacje-kształtowanie postaw społecznych"	Uzasadnia znaczenie krwiodawstwa i transplantacji narządów.	Podczas zajęć biologii	Nauczyciel biologii	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
	Opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody, w szczególności: - uzasadnia konieczność ochrony przyrody; - kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu; - proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się „dziury ozonowej”.	Podczas zajęć biologii, przyrody, techniki, chemii	Nauczyciel biologii, przyrody, techniki, chemii	Zgodnie z planem zajęć i wg kalendarza uroczystości szkolnych	Zapis w dzienniku klasowym
	Uzasadnia znaczenie procedur demokratycznych i stosuje je w życiu szkoły oraz grup, w których uczestniczy, w szczególności: -rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji.	Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie , zajęć z wychowawcą i pracy SU; podczas pracy w grupach na wszystkich przedmiotach	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, wychowawca i opiekun SU; podczas pracy w grupach nauczyciele wszystkich przedmiotów	Zgodnie z planem zajęć i planem pracy SU	Zapis w dzienniku klasowym, sprawozdanie z pracy SU
	Wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności, w szczególności: - przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy.	Podczas zajęć wiedzy o społ., pracy SU i zajęć wolontariatu	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie i opiekun SU	Zgodnie z planem zajęć i wg kalendarza uroczystości szkolnych	Zapis w dzienniku klasowym, sprawozdania z pracy SU
	Argumentuje zasadność postaw obywatelskich – m.in. odpowiedzialności, troski o dobro wspólne i tolerancji.	Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym

<p>Komunikuje się w sprawach życia społecznego, w tym publicznego, oraz dyskutuje i przedstawia własne argumenty w wybranych sprawach tego typu, w szczególności:</p> <p>- przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku.</p>	<p>Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie</p>	<p>Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań.</p>	<p>Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie</p>	<p>Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć, i wg kalendarza uroczystości szkolnych</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Rozwijanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych oraz zarządzanie projektami z prawidłowym wykorzystaniem technologii informatycznej, w szczególności:</p> <p>- bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy,</p> <p>- ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.</p>	<p>Podczas zajęć informatyki, techniki</p>	<p>Nauczyciel informatyki i techniki</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Kształci umiejętności porozumiewania się (słuchania, czytania, mówienia i pisanie) w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, w tym także z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się.</p>	<p>Podczas zajęć j. polskiego i konkursów recytatorskich</p>	<p>Nauczyciele j. polskiego i bibliotekarz</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć i wg kalendarza uroczystości szkolnych</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>

<p>Rozpoznaje intencje rozmówcy oraz wyraża intencje własne.</p> <p>Zna podstawowe zasady retoryki, w szczególności argumentowania, oraz rozpoznaje manipulację językową.</p>				
<p>Posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych umożliwiających realizację wymagań w zakresie relacji z drugim człowiekiem (rodzina, znajomi i przyjaciele) na polu prywatnym i zawodowym.</p> <p>Posiada świadomość związku pomiędzy kulturą własną i obcą, wrażliwość kulturową i umiejętność pośredniczenia między kulturami poprzez nauczany język.</p>	<p>Podczas zajęć języka angielskiego i francuskiego</p>	<p>Nauczyciel języka angielskiego i francuskiego</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;</p> <ul style="list-style-type: none"> - pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; - wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; <p>wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną;</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; - identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; - wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; - wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; 	<p>Podczas zajęć wych. fiz. i zawodów sportowych</p>	<p>Nauczyciel wych. fiz.</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>

	<p>- współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię;</p> <p>- motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze).</p>				
"Kultura- wartości, normy, wzory zachowań"	<p>Prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych, środowiska kulturowego i przyrodniczego.</p> <p>Kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią.</p>	Podczas zajęć biologii, przyrody, geografii	Nauczyciele biologii, przyrody, geografii	Zgodnie z planem zajęć i wg kalendarza uroczystości szkolnych	Zapis w dzienniku klasowym
	<p>Dostrzega potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.</p>	Podczas zajęć historii i uroczystości patriotycznych, np. Święta Niepodległości, Konstytucji 3 Maja	Nauczyciel j.polskiego, historii, wychowawcy	Zgodnie z planem zajęć, wg kalendarza uroczystości szkolnych	Zapis w dzienniku klasowym, scenariusze uroczystości, gazetki okolicznościowe
	<p>Kształtuje umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.</p> <p>Kształtuje postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej.</p> <p>Rozumie wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu tożsamości osobowej ucznia oraz wspólnot: rodzinnej, narodowej i kulturowej.</p> <p>Poznaje historię i tradycje swojego kraju, okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.</p>	Podczas zajęć j. polskiego, historii, geografii, zajęć z wychowawcą; udział w uroczystościach patriotycznych, np. Święta Niepodległości, Konstytucji 3 Maja, wycieczka do	Nauczyciel j.polskiego, historii, geografii, wychowawcy, nauczyciel bibliotekarz	Zgodnie z planem zajęć, wg kalendarza uroczystości szkolnych	Zapis w dzienniku klasowym, scenariusze uroczystości, gazetki okolicznościowe, karty wycieczki, Zapis w dzienniku biblioteki

<p>Rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej .</p> <p>Ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej).</p> <p>Rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, w szczególności: - poznaje życie kulturalne swojego regionu.</p>	<p>miejsce pamięci narodowej</p>			
<p>Rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami.</p> <p>Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe, w szczególności: - rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady</p>	<p>Podczas zajęć j. polskiego, zajęć z wychowawcą, zajęć języków obcych i zajęć czytelniczych</p>	<p>Nauczyciel języka polskiego, wychowawca, nauczyciele j. angielskiego i j. francuskiego, nauczyciel bibliotekarz</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć i harmonogramem imprez szkolnych</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania,.</p> <p>Rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości.</p>	<p>Podczas zajęć lekcyjnych, bibliotecznych i świetlicowych</p>	<p>Nauczyciele wszystkich przedmiotów, zwł. języka polskiego, nauczyciel bibliotekarz, opiekun świetlicy</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym, zapis w dzienniku świetlicy</p>
<p>Prowadzi uważne obserwacje zjawisk przyrodniczych, dokładne i</p>	<p>Podczas zajęć fizyki, chemii,</p>	<p>Nauczyciele fizyki, chemii,</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>

skrupulatnie przeprowadza doświadczenia. Posługuje się instrukcją przy wykonywaniu pomiarów i doświadczeń, sporządza notatki i wnioski.	biologii, geografii, przyrody	biologii, geografii, przyrody		
Rozwija swoje uzdolnienia przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.	Podczas zajęć lekcyjnych, konkursach bibliotecznych: recytatorskich, plastycznych, czytelniczych, przyrod., matemat.	Nauczyciele wszystkich przedmiotów, zwł. języka polskiego, nauczyciel bibliotekarz	Zgodnie z planem zajęć i wg kalendarza uroczystości szkolnych	Zapis w dzienniku klasowym,
Planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy	Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie i informatyki	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, nauczyciel informatyki, wychowawcy klas	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
Powiększa treść własnej tożsamości lokalnej, regionalnej, etnicznej i obywatelskiej, w szczególności: - uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; - podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; - uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe	Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie i godz. z wychowawcą	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie i wychowawcy	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym

(regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom.				
<p>Rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski.</p> <p>Przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.</p>	Podczas zajęć geografii	Nauczyciel geografii	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
<p>Respektuje prywatność informacji i ochronę danych, praw własności intelektualnej, etykietę w komunikacji i normy współżycia społecznego, w szczególności:</p> <p>- postępuje etycznie w pracy z informacjami.</p> <p>Rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej, w szczególności:</p> <p>- zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych.</p>	Podczas zajęć informatyki, j. polskiego i zajęć bibliotecznych	Nauczyciel informatyki, j. polskiego, nauczyciel bibliotekarz	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
<p>Rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.</p> <p>Rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.</p>	Podczas zajęć informatyki, j. polskiego i zajęć bibliotecznych	Nauczyciel informatyki, j. polskiego, nauczyciel bibliotekarz	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym

	<p>tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;</p> <p>- zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej);</p> <p>- zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;</p>				
"Bezpieczeństwo- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)"	<p>Analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej</p>	Podczas zajęć biologii	Nauczyciel biologii	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym
	<p>-wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka);</p> <p>- wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach;</p> <p>- rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe;</p> <p>- omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;</p> <p>Jest gotowy do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (zagrożeń pogodowych, katastrof i wypadków masowych).</p>	Podczas zajęć edukacja dla bezp. i przyrody	Nauczyciel edukacji dla bezp. i przyrody	Zgodnie z planem zajęć, wg kalendarza pracy szkoły	Zapis w dzienniku klasowym
	<p>Wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw.</p> <p>Przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami.</p>	Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie	Zgodnie z planem zajęć	Zapis w dzienniku klasowym

<p>Rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych. - rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach. 	<p>Podczas zajęć wiedzy o społeczeństwie zajęć z wychowawcą</p>	<p>Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, wychowawcy</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa , ocena zagrożeń związanych z technologią i ich uwzględnienie dla bezpieczeństwa swojego i innych, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich, - przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować, - ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich. 	<p>Podczas zajęć informatyki, wiedzy o społeczeństwie</p>	<p>Nauczyciel informatyki i wiedzy o społeczeństwie</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń.</p>	<p>Podczas zajęć fizyki, chemii, biologii, geografii, przyrody</p>	<p>Nauczyciele fizyki, chemii, biologii, geografii, przyrody</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>
<p>Nabywa umiejętności z zakresu podstaw pierwszej pomocy.</p>	<p>Podczas zajęć edb., techniki i przyrody</p>	<p>Nauczyciel edb., techniki i przyrody</p>	<p>Zgodnie z planem zajęć</p>	<p>Zapis w dzienniku klasowym</p>

- wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; - wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu.				